

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

STUDIEBEURS FONDS DOCTOR CATHARINE VAN TUSSENBROEK

Het Bestuur van de Stichting Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek maakt bekend, dat het voor het academisch jaar 1971/72 een beurs ter maximale waarde van f 2.500,— beschikbaar stelt.

Deze studiebeurs is bestemd voor een Nederlandse vrouw, die haar academische studie geheel of vrijwel geheel voltooid heeft en gespecialiseerd wetenschappelijk onderzoek wil verrichten in of buiten Nederland.

Sollicitaties in tienvoud met uitvoerige levensbeschrijving en een duidelijk omschreven studieplan, onder vermelding van enige referenties, worden vóór 15 april ingewacht bij de secretaresse, Drs. E. D. SCHOUFOR-WOLTER, Van Boshuizenstraat 255, Amsterdam-Buitenveldert.

INTERNATIONAL HEALTH FOUNDATION AWARD 1971

The International Health Foundation announces that an amount of SF 5.000,— will be awarded during 1971 for the best study submitted to the International Health Foundation on the subject: Gonadal function in the man between 45 and 55 years of age.

Papers may deal with any aspect of this subject — clinical, social, or biochemical — and should contain new and original ideas on the subject. They should be written in English and should not exceed 2.500 words in length. Quality rather than quantity will influence the final selection.

Papers, together with a short curriculum vitae of the author, should be sent to the International Health Foundation, 14 rue de Hollande, 1204 Geneva, Switzerland, to arrive by 1st June, 1971. The results will be announced in August 1971.

An additional prize of SF 2.000,— for the best paper submitted by an author under 35 may be awarded if the quality of the entries permits.

Geneva, 22nd January 1971

BERICHTEN

BUITENLAND

Afrika

Dengue. — Men heeft in Afrika tot dusverre dikwijls de diagnose dengue gesteld, maar steeds op klinische gronden, zonder aantoning van het virus, zoals wél is gebeurd in Hawaii, Nieuw-Guinea en Calcutta, en later ook in Thailand, op de Filippijnen, in India en het Caraïbische gebied. Thans beschrijven CAREY en medewerkers in het *Lancet* (16 jan. bl. 105) de isolatie van 32 dengue-virusstammen, die gedurende het tijdvak augustus 1964 - december 1968 werden gevonden bij koortsende patiënten in het University College Hospital te Ibadan.

Groot-Brittannië

De rookziekte. — Vele artikelen en rapporten over roken en de slechte gevolgen ervan hebben in verschillende landen het licht gezien. Ze hebben misschien sommigen (met name artsen) ertoe gebracht, het roken te staken; maar het overdadig gebruik van tabak, dat in de laatste tijd vooral onder

vrouwen toeneemt, bewijst dat voorlichting en waarschuwing onvoldoende zijn om de mensen ervan af te houden. In Groot-Brittannië sterven jaarlijks ongeveer 50.000 mensen aan de gevolgen van roken. Indien er zich een ziekte met een dergelijke sterfte zou voordoen, zou de regering moeite noch geld sparen om deze ziekte te bestrijden. — Begin januari is een nieuw rapport verschenen van het Royal College of Physicians of London, dat aan de medische professie de nodige inlichtingen verstrekt omtrent de ziekten waarvan men thans weet dat ze door roken worden teweeggebracht, vooral het roken van sigaretten, al gaan sigaren en pijpen niet vrijuit. Het rapport noemt behalve longkanker nog chronische bronchitis en emfyseem, occlusie van de kransarteriën, angina pectoris, kanker van mond, pharynx, larynx, oesophagus en urineblaas, alsmede longtuberculose. Lijders aan maagzweer hebben een grotere sterftekans als zij roken, en een zwangere vrouw die rookt, vertraagt de groei van haar kind. Een editorial van het *British medical Journal* (9 jan. bl. 61) bespreekt dit rapport onder het veelzeggend opschrift „The smoking disease”. — In het daarop volgende nummer van hetzelfde blad (bl. 171) kondigt het Royal College of Physicians een actie aan tegen het roken, onder de titel „Action on Smoking and Health (ASH)”. Deze wordt opgezet als een onafhankelijke nationale organisatie met een kleine maar actieve full-time staf. In het verleden hebben vele artsen zich gefrustreerd gevoeld indien zij trachtten hun standpunt ten opzichte van het roken te formuleren. De opgerichte ASH kan voor hen een baken zijn waarnaar zij hun standpunt kunnen bepalen.

Geen associatie tussen roken en neurose. — In een groepspraktijk in zuidoost-Londen hebben EASTWOOD en TREVELYAN door middel van vragenlijsten nagegaan of er enig verband kon worden gelegd tussen rookgewoonten en psychische afwijkingen. Het onderzoek betrof 1471 personen, van wie 124 met „confirmed psychiatric disorders”. De rookgewoonten van deze laatsten werden vergeleken met een demografisch overeenkomstige groep zonder psychische stoornissen. Er werden geen verschillen gevonden ten aanzien van het percentage rokers, de dagelijkse tabaksconsumptie en de duur van het roken bij de twee seksen. Ook werd geen verband gevonden tussen de ernst van de psychische afwijkingen en de dagelijkse tabaksconsumptie. Deze studie levert dus geen steun — de auteurs drukken zich voorzichtig uit — voor de hypothese dat rookgewoonten gecorreleerd zijn met neurotische ziekten. (*Lancet*, 16 jan. bl. 107.)

Mazelen na vaccinatie. — Gedurende 32 weken, van februari tot augustus 1970, heeft te Nottingham een mazelen-epidemie geheerst, waarbij 3.933 gevallen werden genoteerd. Van de patiëntjes waren 31 (0,8 pct) tevoren tegen mazelen gevaccineerd. Er werden 46 kinderen in ziekenhuizen opgenomen, van wie 10 een bronchopneumonie hadden. Sterfgevallen hebben zich niet voorgedaan. In zekere zin is de epidemie een bewijs voor de werkzaamheid van de vaccinatie. Deze was te Nottingham sinds 1968 toegepast en had in 1969 geleid tot het laagste mazelencijfer dat er ooit werd genoteerd. In dat jaar werd evenwel het gebruik van de Beckenham-31-stam van het mazelenvirus door het ministerie van gezondheid stopgezet, aangezien er aanwijzingen (geen bewijzen) zouden zijn dat deze stam encefalitis zou verwekken. Van de wel toegestane Schwarz-stam was niet voldoende voorradig. Bovendien werkte de stopzetting niet gunstig op de vaccinatiebereidheid van de bevolking. Als gevolg van alle factoren samen werden in de lagere bevolkingsklassen in 1969 en 1970 veel minder kinderen gevacci-

neerd. Van de patiëntjes waren 2.284 (58,1 pct) jonger dan vijf jaar en slechts 72 (1,8 pct) ouder dan tien. In hun artikel in *Medical Officer* (11 dec. 1970 bl. 329) geven PARRY en DUCKSBURY geen cijfers omtrent de morbiditeit van gevaccineerde en ongevaccineerde kinderen.

Verenigde Staten

De fysieke conditie van ruimtevaarders. — Men zou kunnen menen dat mensen die voor astronaut worden bestemd een superieure lichamelijke conditie moeten hebben. Toch blijken de ruimtevaarders geen supermensen te zijn. ALAN SHEPHERD, de eerste Amerikaanse ruimtereiziger, heeft een operatie ondergaan wegens het Ménière-syndroom; toch kwam hij in aanmerking voor de Apollo-14-vlucht. JOHN GLENN, met drie succesvolle ruimtevluchten, heeft binnenoor-stoornissen gehad ten gevolge van een val bij een proefvlucht tijdens de keuring voor „jet pilot”. WALTER CUNNINGHAM die zijn jeugd in armoede had doorgebracht, heeft op de trampoline een wervel gekneusd. JIM LOVELL is eens afgekeurd wegens idiopathische bilirubinemie; later werd hij goedgekeurd, en hij heeft thans meer tijd in de ruimte doorgebracht dan enige andere Amerikaan. FRANK BORMAN heeft te kampen gehad met een chronische ooraandoening. (*J. Amer. med. Ass.*, 21 dec. 1970 bl. 2114.)

West-Duitsland

Onderzoek naar de kankerbehandeling volgens Issels. — Op aanbeveling van de Joint Coordinating Committee on Cancer Research en met algehele medewerking van Dr. ISSELS zal een groep deskundigen-cancerologen een bezoek brengen aan de kliniek van Dr. ISSELS in Beieren om zijn methoden en resultaten te bestuderen. De groep staat onder leiding van Sir DAVID SMITHERS en telt onder haar leden Dr. G. HAMILTON FAIRLEY, Dr. R. J. C. HARRIS, Dr. V. C. MEDVEI en Dame ALBERTINE WINNER. (*Brit. med. J.*, 16 jan. bl. 183.)

Tegenstrijdige bloedtest bij een tweeling. — Het gerechtshof te Duisburg heeft zich uitsproken omtrent het vaderschap van een niet-identieke tweeling, een meisje en een jongen, geboren in november 1968. De echtgenoot van de moeder beweerde dat de kinderen niet van hem waren. De moeder erkende dat zij zowel met haar echtgenoot als met een andere man had gecohabiteerd. Volgens het gerechtshof werd door de bloedproef bewezen dat de echtgenoot van de moeder niet de vader van het jongetje was; voor het meisje werd geen dergelijk bewijs gevonden en het gerechtshof beschouwde dit kind derhalve als legitiem. (*Brit. med. J.*, 16 jan. bl. 183.)

Congressen enz.

— *3me Cours international de transplantation*, 24-27 mei 1971 te Lyon. Cursusgeld 300 F. Aanmelding: secretariaat van de Internationale Transplantatiecursus p.a. Docteur R. TRIAU, Fondation Mérieux, 17 Boulevard des Belges, 69-Lyon-6c.

— *6e Europees Congres voor Klinische Gerontologie*, 8-11 september 1971 te Bern. Inlichtingen: J. SCHOUTEN, internist, Van Heenvlietlaan 414, Amsterdam-Buitenveldert.

— *9e Internationaal Congres voor Gerontologie*, 2-7 juli 1972 te Kiew. Inlichtingen eveneens bij J. SCHOUTEN.

M. M. HILFMAN

BINNENLAND

Kliniek sociale psychiatrie naar Spaarndammerdijk.

— De sociaal-psychiatrische kliniek, waarvoor de gemeente Amsterdam met de provincie Noord-Holland een overeenkomst zal aangaan, komt aan de Spaarndammerdijk te staan. Dit zei wethouder A. A. VERHEY (gezondheidszorg) gisteren tegen de gemeenteraad die de overeenkomst goedkeurde.

De wethouder kan nog niet zeggen wanneer de eerste paal wordt geslagen voor de kliniek, die het beddentekort voor acute psychiatrische patiënten zal moeten opvangen.

Met de bouw van de inrichting wordt zoveel mogelijk haast gemaakt, ook al omdat wanneer paviljoen 3 van het Wilhelminagasthuis naar de Bijlmermeer verhuist, er veertig bedden minder voor acute psychiatrische patiënten in Amsterdam zullen zijn. De wethouder vermoedt in dit verband dat de nieuwe inrichting tijdig klaar zal zijn.

Een werkgroep van het St. Lucas-ziekenhuis gaat in samenwerking met gemeente en provincie bekijken of in dit ziekenhuis plaats kan worden vrijgemaakt voor psychiatrische patiënten. (*N.R.C.-Hbl.*, 21 januari.)

Geneeskundig onderzoek voor jongeren.

— In het vervolg zal er elke maandagavond van 19-21 uur in het wijkgebouw van de GG en GD, Amstelveenseweg 122, tegenover het Vondelpark ten behoeve van Amsterdamse jongeren, geboren in 1954 en woonachtig in de omgeving van dit wijkgebouw, die prijs stellen op een preventief medisch onderzoek, daartoe gelegenheid bestaan. Zij zullen hiertoe een uitnodiging ontvangen. Het is echter ook mogelijk voordien telefonisch of ter plaatse om een oproep te verzoeken. Het telefoonnummer is 12 97 79. Het onderzoek geschiedt gratis. Geneeskundige behandeling wordt niet verstrekt.

Op een dergelijk onderzoek van jongeren is in de gemeenteraad meer dan eens aangedrongen. Men gaat er nu uitvoering aan geven. (*N.R.C.-Hbl.*, 16 januari.)

Verenigingsnieuws

— *Nederlandse Groep voor Bind- en Steunweefsels.* Eind 1970 werd opgericht een Nederlandse Groep voor Bind- en Steunweefsels, die zich ten doel stelt contact tussen onderzoekers in Nederland op dit gebied op informele wijze te bevorderen en ook met onderzoekers buiten Nederland, waar reeds soortgelijke organisaties bestaan. De Groep hoopt hierdoor te bereiken, dat een snelle uitwisseling van informatie kan plaatsvinden en tevens dat discussie van onderzoekresultaten met andere onderzoekers wordt gestimuleerd.

De Groep heeft een vrij losse organisatievorm en een voorlopig bestuur, bestaande uit Dr. A. VAN DEN HOFF (Amsterdam), voorzitter; Dr. B. N. BACHRA (Leiden), secretaris-penningmeester; Dr. J. W. HEKKELMAN (Leiden) en Dr. O. L. M. BIJVOET (Nijmegen). Dit bestuur zal gedurende het eerste jaar optreden als informele stuurgroep.

Het voorlopige bestuur stelt zich voor, tenminste twee vaste bijeenkomsten per jaar te organiseren, waarvan één zal plaatsvinden in het kader van de Federatieve Vergadering van Medisch-Biologische Verenigingen. De eerste wetenschappelijke bijeenkomst zal worden gehouden op 20 februari 1971 te Utrecht en de tweede tijdens de 12e Federatieve Vergadering (22-24 april 1971) te Rotterdam.

Om een overzicht te verkrijgen van de diverse soorten onderzoekingen van fundamentele en klinische aard op het gebied van de bind- en steunweefsels, die in Nederland plaatsvinden, werd een inventarisatie-formulier aan geïnteresseerden toegezonden. Te zijner tijd zal de leden het resultaat van deze enquête in overzichtelijke vorm worden toegezonden.